

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Ing. Martiny Lacinové a soudců JUDr. Ivety Jíříkové a Mgr. Jana Jursíka ve věci

žalobce:

██████████, narozený ██████████,
bytem ██████████,
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Carvanovou,
sídlem Hut'ská 1383, 272 01 Kladno,

proti

žalovanému:

Zemědělské družstvo Hrejkovice, IČO 00112356,
sídlem Dmýštica 44, 399 01 Milevsko,
zastoupený advokátem JUDr. Jaroslavem Bártou,
sídlem nám. T. G Masaryka 25, 300 01 Plzeň,

za části

vedlejšího účastníka
na straně žalovaného:

Generali Česká pojišťovna a.s., IČO 45272956,
sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1

o zaplacení 926.421 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Písku ze dne 23.10.2019, č.j. 12C 176/2018-161,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 11.3.2020, č. j. 12 C 176/2018-200 se ve výroku II. v části, kterou byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci částku 752 832 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši 8,05 % ročně od 9.10.2018 do zaplacení a se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 27.6.2018 do 8.10.2018 z částky 710 672 Kč, **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 11.3.2020, č. j. 12 C 176/2018-200 se ve výroku II. v části, kterou byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci částku 128 509 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši 8,05 % ročně od 9.10.2018 do zaplacení a se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 27.6.2018 do 8.10.2018 z částky 133 249 Kč **mění** tak, že žaloba se v tomto rozsahu **zamítá**.
- III. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku V. **mění** tak, že žalovaný a vedlejší účastník jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Písku na soudním poplatku částku 37 642 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku III. a IV. **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu **vrací** soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Písku (soud prvního stupně) napadeným rozsudkem řízení částečně zastavil ohledně částky 45.080 Kč s úrokem z prodlení od 9.10.2018 do zaplacení (výrok I.). Žalovanému soud uložil povinnost zaplatit žalobci částku 881.341 Kč s úrokem z prodlení 8,05% ročně od 9.10.2018 do zaplacení, vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.). O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žalovaný a vedlejší účastník jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit na náhradu nákladů řízení žalobce ČR – Okresnímu soudu v Písku částku, jejíž výše bude specifikována v samostatném usnesení (výrok III.). Soud žalovanému a vedlejšímu účastníkovi uložil povinnost společně a nerozdílně zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Písku na náhradu nákladů řízení zálohovaných státem na znalečné částku 6.479 Kč (výrok IV.) a na soudním poplatku částku 44.068 Kč (výrok V.). Doplňujícím rozsudkem ze dne 11.3.2020, č.j. 12C 176/2018-200 soud prvního stupně doplnil výrok II. napadeného rozsudku o část příslušenství, a to zákonný úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 27.6.2018 do 8.10.2018 z částky 843.921 Kč.
2. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 27.6.2018 domáhal proti žalovanému po změnách žaloby přípuštěných soudem zaplacení částky 926.421 Kč s příslušenstvím jako náhrady škody z pracovního úrazu, který utrpěl jako zaměstnanec žalovaného při dopravní nehodě dne 11.7.2014. Žalobce nejprve uplatňoval nároky v rámci odpovědnosti za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku proti pojišťovně řidiče, který dopravní nehodu dne 11.7.2014 způsobil, tato pojišťovna nároky žalobce uspokojila v rozsahu 50 %. Žalobce tak uplatňuje po žalovaném nároky ve zbývající výši. Na bolestném žalobce požadoval částku 265.141 Kč, na ztížení společenského uplatnění částku 342.592 Kč, jako další nemajetkovou újmu způsobenou omezením v běžném způsobu života částku 116.500 Kč, za vypracování znaleckého posudku znalečné ve výši 21.500 Kč, účelně vynaložené náklady spojené s hospitalizací a léčením ve výši 27.623 Kč, náklady spojené s poskytnutím péče o osobu blízkou ve výši 123.045 Kč a nárok z titulu ušlého výdělků ve výši 30.020 Kč.
3. Vedlejší účastník na straně žalovaného nárok žalobce neuznal, za spornou skutečnost považoval uplatnění nároků na náhradu škody podle pracovněprávních předpisů a také to, že došlo k pracovnímu úrazu. Žalobce již byl odškodněn podle občanskoprávních předpisů, a proto nemůže uplatňovat stejné nároky podle předpisů pracovněprávních. Není dána pasivní legitimace žalovaného, když nároky žalobce již byly vypořádány. Dle vedlejšího účastníka se nejednalo o pracovní úraz, neboť žalobce jel v době dopravní nehody do práce po polední přestávce. Některé žalobcem uplatněné nároky pracovněprávní předpisy neznačí, část nároků na cestovní náhrady je

dle vedlejšího účastníka promlčená. Žalovaný se při jednání dne 15.5.2019 připojil k vyjádření vedlejšího účastníka, a to zejména k tvrzení, že k poškození zdraví žalobce nedošlo v souvislosti s výkonem práce, tedy se nejedná o pracovní úraz.

4. Soud prvního stupně po provedeném dokazování vyšel ze zjištění, že žalobce vykonával pro žalovaného pomocné práce v rostlinné výrobě podle dohody o provedení práce ze dne 3.1.2013 a ze dne 6.1.2014 vždy v rozsahu 300 hodin ročně. Dne 11.7.2014 jel žalobce vozidlem žalovaného z obce [redacted] do obce [redacted] za účelem složení kontejneru, který měl připojen k nákladnímu vozidlu, a to do prostor kravína v obci [redacted], kde dle svědka [redacted] bylo místo pro parkování nákladního vozidla tov. zn. Liaz 151, RZ [redacted] a kde svědka [redacted] bylo místo pro skladování obilí a strojů. Před složením kontejneru se žalobce zastavil doma na oběd, poté odjel ke kravínu do [redacted], kde složil kontejner a vrátil se zpět do [redacted]. Tyto skutečnosti má soud za prokázané z výslechu svědkyně [redacted], příkazu práce a výkazu práce žalobce ze dne 11.7.2014. U obce [redacted] došlo k dopravní nehodě, když do vozidla žalovaného, které řídil žalobce, narazilo osobní vozidlo tov. zn. Škoda Felicia, RZ [redacted], jehož řidič [redacted] byl trestním příkazem Okresního soudu v Písku ze dne 30.6.2015 uznán vinným přečinem těžkého ublížení na zdraví podle § 147 odst. 1, 2 tr. zák., ke kterému došlo v důsledku dopravní nehody po střetu s nákladním vozidlem Liaz RZ [redacted] způsobené dne 11.7.2014 žalobci jako poškozenému. Při nehodě došlo podle znaleckých posudků a výslechu znalce MUDr. Kolaříka k těžkému zranění žalobce spočívajícím v utrpení polytraumatu s pohmožděním plic, zlomeninou pravé lopatky, zlomeninou žeber, zlomeninou obou kostí levého bérce, když tříštivá zlomenina bérce byla komplikována paklobem, který byl dne 29.4.2015 reoperován. Žalobce prodělal řadu operací, znalec proto ohodnotil bolestné v rozsahu 1630 bodů + 150 bodů za napíchnutí stehenní tepny a + 180 bodů za podstoupení narkóz, ztížení společenského uplatnění ohodnotil 2.850 body. Celková částka na bolestném dle vyhl. č. 276/2015 Sb., kdy 1 bod je 250 Kč dle ust. § 3, tak činí 490.000 Kč a celková částka na ztížení společenského uplatnění částku 712.500 Kč. Pokud jde o cestovné, manželka jezdila žalobce navštěvovat do nemocnice v letech 2014 – 2018, když předložila výpočet cestovného osobním automobilem Opel Corsa Combi, RZ [redacted], výpočet cestovních náhrad odpovídá vyhl. č. 435/2013 Sb., 328/2014 Sb., 385/2015 Sb., 440/2016 Sb. a 463/2017 Sb. Náklady na cestovné tak činí 36.188 Kč dle tabulky obsažené v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně. Z výpovědi manželky žalobce a jejího čestného prohlášení ze dne 16.6.2018 a odborného vyjádření MUDr. Vladimíra Kolaříka ze dne 28.5.2019 vzal soud za prokázané, že žalobce vyžadoval po úrazu pomoc s hygienou, cvičením, s obsluhností, obstaráváním domácnosti, když byl odkázán na dopomoc druhé osoby v rozsahu podrobně rozvedeném v odůvodnění rozsudku, náklady na ošetrovné činí s odkazem na vyhlášku Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/2006 Sb. 130 Kč/hod., za období od 30.8.2014 do 30.4.2018 celkem 180.440 Kč. Žalobci dále ušla část výtěžku za období od 12.7.2014 do 31.12.2014, z mzdových listů bylo zjištěno, že žalobce obvykle obdržel částku 9.875 Kč měsíčně, hrubá ztráta na výtěžku pak představuje částku 50.560 Kč.
5. Soud prvního stupně věc právně posoudil podle § 77 odst. 2 zákoníku práce a pokud jde o náhradu škody dle § 265, 269, 271 a násl. zákoníku práce. Námitku žalovaného, že nelze kombinovat uplatnění stejného nároku podle občanskoprávních předpisů (pojištění odpovědnosti z provozu vozidla dle zákona č. 168/1999 Sb. v platném znění) a podle pracovněprávních předpisů (zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu), pak ji neshledal důvodnou. Právní úprava náhrady újmy z pracovního úrazu je v zákoníku práce upravena komplexně a nelze tak k posouzení takového nároku použít občanský zákoník, ačkoliv se obecně v pracovněprávních vztazích subsidiárně aplikuje. Pokud žalobce uplatnil nárok u pojistitele pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, pak to nemá žádný vliv na povinnost žalovaného jako zaměstnavatele nahradit žalobci škodu vzniklou z pracovního úrazu. Soud prvního stupně po provedeném dokazování vzal

za prokázané, že žalobce v době dopravní nehody plnil pro žalovaného pracovní úkoly, když po polední přestávce, kterou strávil doma v [REDAKCE], odjel vyložit kontejner na místo používané v [REDAKCE] žalovaným, odtud jel do [REDAKCE] kvůli opravě vozidla, tedy byl na pracovní cestě, nikoliv na cestě z polední přestávky. Postup, kdy se žalobce v den dopravní nehody při cestě do [REDAKCE] zastavil doma, kde se naobědval, se nijak nelišil od běžné praxe zaměstnanců žalovaného. Soud prvního stupně proto uzavřel, že v důsledku dopravní nehody ze dne 11.7.2014, při které žalobce utrpěl zranění, došlo k pracovnímu úrazu žalobce ve smyslu § 271k odst. 1, 2, 3 zákoníku práce, neboť žalobce jako pracovník na dohodu o provedení práce ve smyslu § 77 odst. 2 zákoníku práce v okamžiku nehody převážel vozidlo žalovaného za účelem opravy do sídla žalovaného. K poškození zdraví žalobce došlo při plnění pracovních úkolů ve smyslu § 273 a 274 zákoníku práce, nikoliv na cestě do zaměstnání dle § 274a odst. 1 zák. práce, když za cestu z polední přestávky na pracoviště lze považovat pouze cestu z domova k místu složení kontejneru v [REDAKCE]. Uplatněné nároky na škodu na zdraví dle § 269 odst. 1 písm. a), § 265, § 271a, 271c a 271e zákoníku práce jsou v příčinné souvislosti s následky dopravní nehody. Výši nároku na bolestné a ztížení společenského uplatnění soud dovodil ze znaleckého posudku MUDr. Vladimíra Kolaříka, důvodná výše bolestného činí 490.000 Kč, po zohlednění částky zaplacené pojišťovnou škůdce a částečném zpětvzetí je nárok důvodný co do částky 239.473 Kč. Výše ztížení společenského uplatnění podle znaleckého posudku činila 712.500 Kč, žalobci již bylo uhrazeno 369.908 Kč, nárok je tedy důvodný co do částky 342.592 Kč. Pokud se žalobce domáhal újmy způsobené omezením v běžném způsobu života, která není pokryta bolestným ani ztížením společenského uplatnění, za období od 1.8.2014 do 31.3.2018 ve výši 116.500 Kč, konkrétně za 233 dnů ve výši 500 Kč denně, soud považoval tuto újmu za odpovídající „věcné škodě za škodu na zdraví či nemajetkovou újmu ve smyslu § 271e zák. práce“. Žalobu shledal důvodnou také co do částky 21.500 Kč jako znaleckého za vypracování znaleckého posudku znalce MUDr. Kolaříka ze dne 20.6.2018 ve smyslu § 271e zák. práce, neboť jde o náklad vzniklý žalobci. Stejně tak posoudil jako důvodný nárok na cestovné, tedy náklady spojené s hospitalizací a léčením, když po částečném zpětvzetí žaloby a úhradě pojišťovny ze strany škůdce je nárok důvodný co do částky 18.509 Kč. Námitku promlčení vznesenou žalovaným soud prvního stupně důvodnou neshledal, když za počátek běhu promlčecí doby považoval zprávu České podnikatelské pojišťovny a.s. ze dne 8.1.2016, podle níž došlo k vyplacení podstatné části nákladů spojených s léčením žalobce, tj. k uznání důvodnosti nároku, byť ze zákonného pojištění. Až poté mohl žalobce dle soudu poprvé uplatnit právo na zaplacení zbývající části náhrady škody z pracovního úrazu. Žalobu shledal soud důvodnou i pokud jde o náklady spojené s poskytnutím péče o osobu blízkou, když žalobce nárokoval částku 180.440 Kč, po vyplacení částek 57.395 Kč a 5.557 Kč tak žalobě vyhověl co do zbývající částky 117.488 Kč. Důvodný je i nárok na ztrátu na výdělků za období od 12.7.2014 do 31.12.2014, tj. za 5,5 měsíce po dobu pracovní neschopnosti žalobce ve výši 25.280 Kč. S těmito závěry soud prvního stupně žalobě co do částky 881.341 Kč vyhověl, a to včetně požadovaných zákonných úroků z prodlení. Co do částky 45.080 Kč s příslušenstvím soud řízení zastavil, neboť žalobce vzal v tomto rozsahu žalobu zpět.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolání, a to do výroků II. – V. Žalovaný nesouhlasí se skutkovými zjištěními ani se skutkovými a právními závěry soudu. Soud dle žalovaného nesprávně vyhodnotil provedené důkazy a dospěl tak k nesprávným skutkovým zjištěním, která logicky vedla i k chybným právním závěrům. Žalovaný především nesouhlasí se závěrem soudu, že žalobce měl dne 11.7.2014 opravovat vozidlo Liaz a že byl pověřený jízdou tímto vozidlem z [REDAKCE] do [REDAKCE] za účelem složení kontejneru. Pokud by měl z pokynů žalovaného takovou jízdu vykonat, musel by dostat příkaz k jízdě tzv. stazku. Ve skutečnosti se dle žalovaného jednalo o tzv. černou jízdu, žalobce si zajel ze sídla žalované domů do [REDAKCE] na oběd, při zpáteční cestě došlo k dopravní nehodě. Nemohlo se tedy jednat o plnění pracovních úkolů ani o činnost v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů. Žalobce dle žalovaného neunesl důkazní břemeno a soud měl jeho žalobu v celém jeho rozsahu zamítnout. Skutečně prokázaný skutkový stav je dle názoru žalovaného zcela odlišný od skutkového stavu, který vzal za prokázaný soud. Žalovaný proto

navrhl, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek tak, že žaloba se v celém rozsahu zamítá a uložil žalobci povinnost nahradit žalovanému náklady řízení.

7. Žalobce k odvolání žalovaného uvedl, že odvolání směřuje do základu věci, tedy zda šlo či nešlo o pracovní úraz. Pokud žalovaná zdůrazňuje, že žalobce měl podle výkazu práce ze dne 11.7.2014 pracovat od 7.30 do 11.30 s tím, že od 11.30 do 12.00 hodin byla předepsaná přestávka v práci, pak je třeba uvést, že k dopravní nehodě došlo okolo 12.40 hodin, tedy, kdy již polední přestávka předepsaná nebyla. Žalobce se ohrazuje proti označení „černá jízda“, neboť bylo prokázáno, že žalobce z [REDAKCE] odjel nákladním vozidlem zn. Liaz s naloženým kontejnerem a tento kontejner složil v prostorách družstva v obci [REDAKCE] a k dopravní nehodě již došlo bez kontejneru. Žalovaná nikdy dříve neargumentovala tím, že by žalobce jednal v rozporu s jejími pokyny, že by bez jejího vědomí vzal nákladní automobil a svévolně si odjel do [REDAKCE], kde by bez vědomí žalovaného složil kontejner. Žalovaný si byl vědom, že ke zranění došlo při plnění pracovních úkolů, proto žádné výtky ani nároky k žalobci nesměřoval. Až v rámci soudního řízení uplatnil argumenty, které postrádají logiku a jsou v rozporu s tím, jak žalovaný na situaci do podání žaloby nahlížel. Žalobce považuje odvolání za neopodstatněné a navrhl, aby byl rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrzen.
8. Vedlejší účastník na straně žalovaného se k odvolání žalovaného i tam uvedené argumentaci připojil. Na výzvu odvolacího soudu při jednání dne 18.6.2020 uvedl, že neuplatňuje námitku spoluzavinění žalobce na vzniku škody a pokud jde o námitku promlčení, pak ji vznáší ve vztahu k celým cestovním náhradám.
9. Krajský soud v Českých Budějovicích (odvolací soud) po zjištění, že odvolání žalovaného bylo podáno včas, osobu k tomu oprávněnou a je přípustné, přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v napadené části, tedy ve výroku II. ve znění doplňujícího rozsudku a ve výrocích III. – V., podle § 212 a § 212a o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného je důvodné pouze částečně.
10. Žalobce se domáhá nároku na náhradu škody z pracovního úrazu, ke kterému došlo dne 11.7.2014. Projednávanou věc je proto třeba i v současné době posuzovat podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce ve znění účinném do 31.12.2014 (dále jen „zák. práce“) a subsidiárně (§ 4 zák. práce) také podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 29.12.2016 (dále jen „o.z.“).
11. Podle § 366 odst. 1 zák. práce zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
12. Podle § 369 odst. 1 zák. práce zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, povinen poskytnout náhradu za
 - a) ztrátu na výdělků,
 - b) bolest a ztížení společenského uplatnění,
 - c) účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
 - d) věcnou škodu; ust. § 265 odst. 3 platí i zde.
13. Podle § 380 odst. 1 zák. práce pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
14. Odvolací soud po přezkoumání věci dospěl k závěru, že skutková zjištění soudu prvního stupně jsou správná a úplná, skutkové závěry soudu vyplývají z provedených důkazů, které hodnotil jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti v souladu s ust. § 132 o.s.ř. Odvolací soud proto v plném rozsahu na skutkové závěry soudu prvního stupně odkazuje.

15. Za správný považuje odvolací soud také závěr soudu prvního stupně, že úraz, který žalobce utrpěl při dopravní nehodě dne 11.7.2014, je pracovním úrazem, neboť jej utrpěl jako zaměstnanec žalovaného při plnění pracovních úkolů ve smyslu § 380 odst. 1 zák. práce. Soud prvního stupně logicky a přesvědčivě odůvodnil svůj závěr, že žalobce jel uvedeného dne po polední přestávce, kdy se zastavil na oběd v místě svého bydliště, do [REDAKCE], kde vyložil kontejner na místo používané žalovaným k uskladnění strojů, z [REDAKCE] jel do sídla žalované ve [REDAKCE], tedy byl na pracovní cestě, nikoliv na cestě z polední přestávky. Při cestě z [REDAKCE] do [REDAKCE] došlo k dopravní nehodě, kterou způsobil řidič vozidla Škoda Felicie [REDAKCE]. Pokud žalovaný začal až v odvolacím řízení tvrdit, že se mělo jednat o tzv. černou jízdu, pak jde o nové tvrzení, které je v odvolacím řízení nepřípustné. Stejně tak je nové tvrzení, že měl žalobce použít vozidlo Liaz bez vědomí a v rozporu s pokyny žalovaného. Pokud žalovaný odkazuje na záznam o pracovním úrazu, ve kterém je uvedeno, že k úrazu došlo při jízdě do práce po polední přestávce, pak soud prvního stupně správně poukázal na skutečnost, že tento záznam o pracovním úrazu není podepsán žalobcem a byl inspektorátu bezpečnosti práce doručen až dne 3.9.2014, tedy téměř dva měsíce po dopravní nehodě. Dle odvolacího soudu proto nelze z údajů uvedených v tomto záznamu vycházet. Navíc dle docházky žalobce tento odpracoval dne 11.7.2014 čtyři hodiny v době od 7.30 do 11.30 hodin, poté měl od 11.30 do 12.00 polední přestávku, k dopravní nehodě však dle trestního příkazu došlo ve 12.38 hodin, tedy po uplynutí polední přestávky. Odvolací soud proto stejně jako soud prvního stupně má z provedených důkazů za prokázané, že úraz, který žalobce utrpěl při dopravní nehodě dne 11.7.2014, je pracovním úrazem. V podrobnostech pak odvolací soud odkazuje na velmi podrobné a přesvědčivé odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně (odstavec 44). Za důvodnou nelze považovat ani námitku žalovaného a vedlejšího účastníka, že žalobce se nemůže domáhat nároků podle pracovníprávních předpisů, pokud již uplatnil nárok na náhradu škody z dopravní nehody podle předpisů občanskoprávních, konkrétně podle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Jak správně uvedl soud prvního stupně, podmínky pro vznik odpovědnosti zaměstnavatele za škodu (újmu) při pracovních úrazech, jakož i způsob a rozsah náhrady této škody, jsou obsaženy v zákoníku práce, který se na práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance z těchto vztahů použije přednostně před občanským zákoníkem (§ 4 zák. práce a § 2401 odst. 1 o.z.). Odpovědnost zaměstnavatele za škodu (újmu) při pracovních úrazech je v zákoníku práce koncipována velmi široce jako zvláštní druh objektivní odpovědnosti, tomu odpovídá i zvláštní (oproti úpravě v občanském zákoníku) úprava způsobu a rozsahu náhrady škody (újmy) vzniklé pracovním úrazem v ust. § 369 až § 379 zák. práce, která vylučuje použití úpravy způsobu a rozsahu náhrady újmy obsažené v ust. § 2951 a násl. o.z. Skutečnost, že žalobce uplatnil svůj nárok u pojišťovny škůdce z titulu odpovědnosti z provozu vozidla, neznamená, že by nemohl tento svůj nárok v rozsahu, v jakém dosud nebyl uspokojen, uplatnit u zaměstnavatele jako náhradu škody z pracovního úrazu. V tomto směru je tedy právní posouzení věci soudem prvního stupně zcela správné.
16. Správný je také závěr soudu prvního stupně, že nárok žalobce na bolestné a ztížení společenského uplatnění je dán, když výše nároku byla zjištěna ze znaleckého posudku včetně jeho dodatků, hodnotu jednoho bodu soud prvního stupně stanovil správně ve výši 250 Kč s odkazem na § 2 odst. 1 a § 3 nařízení vlády č. 276/2015 Sb. Při zohlednění částečného plnění ze strany pojišťovny škůdce pak nárok žalobce na bolestné činí 239 473 Kč a nárok na ztížení společenského uplatnění 342 592 Kč, jak správně dovodil soud prvního stupně, když tyto nároky odpovídají ust. § 369 odst. 1 písm. b) zák. práce. Stejně tak je důvodný nárok na znalečné ve výši 21 500 Kč, neboť představuje věcnou škodu ve smyslu § 379 odst. 1 písm. d) zák. práce. Žalobci vznikl rovněž nárok na ztrátu na výdělků dle § 369 odst. 1 písm. a) zák. práce, a to za období pracovní neschopnosti od 12.7.2014 do 31.12.2014, výše nároku byla soudem prvního stupně řádně zjištěna ze mzdových listů žalobce, hrubá ztráta na výdělků za toto období činí 50 560 Kč, po zohlednění částky vyplacené pojišťovnou je nárok žalobce důvodný co do částky 25 280 Kč. Odvolací soud stejně jako soud prvního stupně shledal důvodným i nárok žalobce na tzv. ošetřovné, tedy náklady spojené s pomocí žalobci při

hygieně, cvičení, sebeobslužnosti, obstarání domácnosti apod. Odvolací soud odkazuje na velmi podrobné a přesvědčivé odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, jak je uvedeno v odstavci 41. na str. 11 a 12 rozsudku, když nárok na náhradu těchto nákladů je dle konstantní judikatury třeba podřadit pod tzv. věcnou škodu ve smyslu § 369 odst. 1 písm. d) zák. práce (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2/2019 a sp. zn. 31 Cdo 1778/2014, dále nálezný Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 46/12 a IV. ÚS 444/11).

17. Odvolání žalovaného shledal odvolací soud důvodným, pokud jde o vznesenou námitku promlčení týkající se nároku žalobce na náklady spojené s hospitalizací a léčením ve formě cestovného. Soud prvního stupně uzavřel, že námitka promlčení není důvodná, neboť obecná promlčecí doba podle § 4 zák. práce a § 629 odst. 1 o.z. činí 3 roky, za její počátek považoval zprávu České podnikatelské pojišťovny, a.s. ze dne 8.1.2016, podle které došlo k vyplacení podstatné části nákladů spojených s léčením žalobce, tedy k uznání důvodnosti tohoto nároku, byť ze zákonného pojištění. Odvolací soud stejně jako soud prvního stupně vychází z toho, že ve smyslu § 4 zák. práce a § 629 odst. 1 o.z. činí promlčecí doba 3 roky, nároky na cestovné se však promlčují jednotlivě den následující poté, kdy byly vynaloženy, neboť již tehdy mohl žalobce nárok na jejich náhradu u žalovaného uplatnit. Jestliže žaloba byla podána u soudu dne 27.6.2018, pak jsou promlčeny všechny nároky vzniklé přede dnem 27.6.2015. Odvolací soud vychází z tabulky výpočtu cestovného tak, jak bylo žalobcem uplatněno a jak je převzal soud prvního stupně do odůvodnění napadeného rozsudku. Z této tabulky vyplývá, že žalobce požaduje cestovné v roce 2015 za období od 28.4.2015 do 6.5.2015, poté již žádné cestovné nenárokuje. Nároky za cestovné za rok 2014 a 2015 jsou tak dle odvolacího soudu promlčené. Žalobci tak vznikl nárok na cestovné pouze za cesty v roce 2016, 2017 a 2018, když za rok 2016 požadoval žalobce částku 1 083 Kč, za rok 2017 2 198 Kč a za rok 2018 částku 8 896 Kč. Po částečném zpětvzetí žaloby (č.l. 71 spisu) pak žalobce požadoval za uvedené období na cestovném částku 6 499 Kč. Odvolací soud proto na rozdíl od soudu prvního stupně shledal nárok žalobce důvodným pouze co do částky 6 499 Kč, naopak co do částky 12 009 Kč tento nárok z důvodu promlčení důvodný není.
18. Odvolání žalovaného je dle odvolacího soudu důvodné také pokud jde o nárok žalobce na újmu způsobenou omezením v běžném způsobu života, kdy žalobce požadoval odškodnění za nedostatek soběstačnosti po dobu 230 dnů ve výši 500 Kč denně, celkem částku 116 500 Kč. Žalobce tento nárok požadoval s odkazem na § 2958 o.z. jako další nemajetkovou újmu, soud prvního stupně žalobě v tomto rozsahu vyhověl, když tento nárok shledal důvodným a považoval ho za odpovídající věcné škodě na zdraví či nemajetkové újmě ve smyslu § 271e zák. práce. Právní posouzení tohoto nároku soudem prvního stupně je dle odvolacího soudu nesprávné, když vycházel ze znění zákoníku práce, které nebylo účinné v době pracovního úrazu. Jak bylo odvolacím soudem shora uvedeno, odpovědnost zaměstnavatele za újmu při pracovních úrazech je v zákoníku práce koncipována v zájmu ochrany zaměstnanců velmi široce jako zvláštní druh objektivní odpovědnosti (tzv. odpovědnost za výsledek). Tomu odpovídá i zvláštní úprava rozsahu a způsobu náhrady újmy vzniklé pracovním úrazem v ust. § 369 až § 379 zák. práce, která vylučuje použití úpravy, způsobu a rozsahu náhrady újmy obsažené v ust. § 2951 a násl. o.z. Z judikatury Nejvyššího soudu (rozsudek ze dne 10.3.2020 sp. zn. 21 Cdo 710/2019) vyplývá, že se lze domáhat ochrany osobnosti člověka včetně jeho přirozených práv a žalobce se tedy může domáhat povinnosti odčinit nemajetkovou újmu způsobenou mu v důsledku zásahu do osobnostního práva. Z citovaného rozhodnutí však vyplývá, že povinnost odčinit takovou nemajetkovou újmu má jen ten, kdo do tohoto absolutního práva zasáhl zaviněným porušením povinnosti stanovené zákonem ve smyslu § 2910 věty první o.z., přičemž jeho zavinění ve formě nedbalosti se předpokládá (§ 2991 o.z.). Je tedy zřejmé, že žalobce by měl právo na náhradu nemajetkové újmy pouze vůči tomu, kdo zasáhl do jeho práva na soukromí či jiného osobnostního práva zaviněným porušením povinnosti. Žalovaná však v projednávané věci odpovídá jako zaměstnavatel, tedy odpovídá objektivní odpovědností za výsledek, žádné porušení povinností na straně žalované jako zaměstnavatele za pracovní úraz vzniklý žalobci v řízení tvrzeno ani zjištěno nebylo. Odvolací soud proto dospěl

k závěru, že nárok žalobce na další nemajetkovou újmu za omezení v běžném způsobu života, rekonvalescenci a nejnáročnější diskomfort, které požadoval ve výši 116.500 Kč, není ve vztahu k žalovanému důvodný.

19. Ze všech shora uvedených důvodů proto odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. ve znění doplňujícího rozsudku co do částky 752.832 Kč s příslušenstvím specifikovaným ve výroku I. tohoto rozsudku podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil. Pokud se žalobce domáhal po žalovaném zaplacení další částky 128.509 Kč (nemajetková újma ve výši 116.500 Kč a promlčené cestovní náhrady ve výši 12.009 Kč) změnil podle § 220 o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně tak, že se žaloba v této části včetně příslušenství jako nedůvodná zamítá. Odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně také ve výroku V. o přechodu poplatkové povinnosti, když soudní poplatek z přiznané částky 752.832 Kč činí nyní 37.642 Kč. Odvolací soud podle § 219a odst. 1 o.s.ř. zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku III. a IV. o nákladech řízení, neboť soud prvního stupně před předložením věci odvolacímu soudu nerozhodl samostatným usnesením o povinnosti žalovaného a vedlejšího účastníka zaplatit náklady žalobce na účet Okresního soudu v Písku, odvolací soud tak nemůže jeho rozhodnutí přezkoumat. Částečnou změnu napadeného rozsudku pak došlo ke změně poměrů úspěchu a neúspěchu účastníků ve věci, a tomu bude odpovídat také nové rozhodnutí soudu prvního stupně o nákladech řízení mezi účastníky, jak v řízení před soudem prvního stupně, tak nákladů odvolacího řízení, neboť o těchto nákladech rozhodne soud prvního stupně v rozhodnutí, jímž bude řízení končit (§ 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. a § 151 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Písku. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo exekuci.

České Budějovice 25. června 2020

Mgr. Ing. Martina Lacinová v.r.
předsedkyně senátu